

Handläggare
Elisabet Wannberg
Telefon: 08 50831561**Till**
Kulturmiljöutskottet

Detaljplan för Brädstapeln 13 och 16 i stadsdelen Kungsholmen, "Trygg- Hansa". Underrättelse om utställning

Förslag till beslut

att
överlämna och åberopa kulturförvaltningens synpunkter

Sammanfattning

Detaljplanen möjliggör en utökning av kvarterets yta för kontor med 15 000 m². Det s.k. Skeppet byggs på med 2-4 våningar och de s.k. Muttrarna byggs på med 4 våningar, samtliga i prismaformade volymer. Totalhöjden höjs från nuvarande taklist +37,0 meter till + 67 meter. De mycket stora och spektakulära påbyggnaderna skulle innebära en kraftig förvanskning av anläggningens kulturhistoriska värde och påverka både närområdets stadsbild och stadens siluett på ett negativt sätt.

Kulturförvaltningen ser inte att planen kan genomföras utan att avsevärda kulturhistoriska värden förloras.

Robert Olsson
KulturdirektörAnn-Charlotte Backlund
Stadsantikvarie

Underlag för beslut

Planförslaget är utställt på Tekniska nämndhuset. Samtliga handlingar i planförslaget finns på www.stockholm.se/detaljplaner.
Stadsmuseets klassificering.

UTLÅTANDE

Ärendet

Detaljplanen är utställd under tiden 2016-10-19 – 2016-11-16. Synpunkter skall ha inkommit senast sista utställningsdagen. Omedelbar justering.

Ärendets beredning

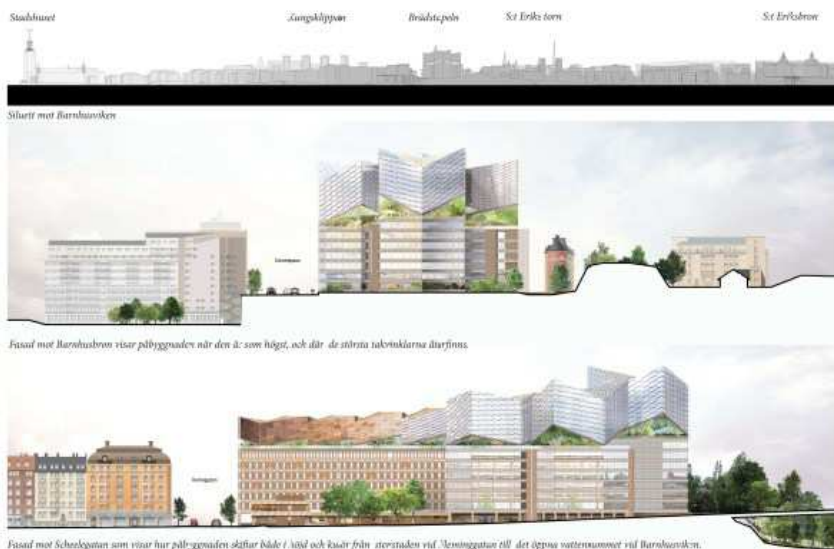
Ärendet har handlagts av Stadsmuseets Kulturmiljöenhet.

Bakgrund

Kulturnämnden har tidigare Kun 2010-10-19 och Kun 2013-09-24 behandlat förslag till ny detaljplan för kvarteret Brädstapeln. Detaljplaneförslaget som var på samråd 2010 innebar att paviljongbyggnaden vid Fleminggatan skulle rivas och ersättas av en kontorsbyggnad i 7 våningar och parken skulle minskas. Kulturnämnden ansåg inte att detta kunde genomföras utan att stora kulturhistoriska värden skulle förloras och avstyrkte detaljplaneförslaget. Planförslaget fick kritik från flera olika håll. Ett nytt samråd påbörjades 2013 med ett nytt förslag till omgestaltning av kvarteret. En ny byggnad i tretton våningar i en hög lamell planerades längs med Scheelegatan. Även detta förslag medförde rivning av paviljongbyggnaden. Kulturförvaltningen avstyrkte planförslaget medan Kulturnämnden (M) och (S) gick emot förvaltningens skrivning och tillstyrkte förslaget. Under samrådet kom dock flera negativa synpunkter även på detta förslag och stadsbyggnadskontoret beslutade att inte gå vidare med förslaget.

I ett parallellt uppdrag 2015 prövades platsens utveckling och utifrån detta nya förslag har man nu valt att gå vidare med planen till utställning utan nytt samråd.

Kulturförvaltningen svarar sällan på utställda planer då synpunkterna som lämnats i samrådet vanligtvis kvarstår. I detta fall då förslaget till plan är helt förändrat finner förvaltningen det angeläget att lämna synpunkter och ge Kulturnämndens utskott möjlighet att ta del av förslaget och förvaltningens synpunkter.

Aktuellt planförslag

Det nu aktuella planförslaget är helt väsensskilt från det tidigare men stadsbyggnadskontoret har inte sett att det varit nödvändigt med ett nytt samråd.

Förslaget innebär att anläggningen byggs på med 2-4 våningar vilket innebär en utökning med 15 000 m² kontorsyta. Det s.k. Skeppet, lamellen som stäcker sig från Flemminggatan in i kvarteret byggs på med två våningar mot gatan och höjs till fyra våningar mot norr. De s.k. Muttrarna byggs på med fyra våningar vilket vid Scheelegatan fördubblar Muttrarnas höjd.

Påbyggnaderna har en prisma-liknande, skulptural form och skall ge sken av att sväva eller vara åtskilda från de befintliga byggnaderna. Även parken föreslås ändras mot Scheelegatan. Den mindre byggnaden, Paviljongen bevaras och byggs invändigt om och blir entré till det undre planet under den överbyggda gården där handel planeras. Bygglov till ombyggnaden har redan givits. Gården norr om Muttrarna byggs över. De befintliga byggnaderna ges skyddsbestämmelser för fasaderna och en del konstnärlig utsmyckning.

Föreslagen gestaltning sett från korsningen Flemminggatan Scheelegatan.

Föreslagen gestaltning från Barnhusbron.

Förvaltningens synpunkter

Befintlig bebyggelse

Kontorskomplexet i kvarteret Brädstapeln uppfördes för försäkringsbolaget Trygg-Hansa 1972-77. Arkitekt var Tengboms arkitektkontor. Gårdens parkanläggning anlades efter ritningar av stadsträdgårdsmästare Holger Blom.

Den nybyggda anläggningen.

Fastigheten består av tre byggnader med helt olika volymer men med samkomponerade fasader. En mindre byggnad, en paviljong i två våningar med platt tak, fasad av tegel och behuggna betongelement ligger i hörnet av Scheelegatan och Fleminggatan. Paviljongen var ursprungligen tänkt som butik men kom att användas som kontor. En nord-sydlig länga i 7 våningar med gaveln mot Fleminggatan har fasad i tegel, horisontella band av behuggna betongelement och uppglasad bottenvåning. På norra delen av tomten ligger de s.k. muttrarna sammanbundna till en byggnadskropp i 8 våningar med våningsband av behuggna betongelement och däremellan helt glasade fasader. På det platta, grusade taket ligger direktionsvåningen i paviljonger omgivna av planteringar. Byggnaderna och särskilt huvudentrén har konstnärlig utsmyckning bland annat av L Bolter, B Jonsson och Anita Graffman. De olika byggnaderna binds samman av gårdens parkanläggning med vattendamm, växtlighet, gång- och sittytor samt skulpturer.

Kulturhistoriska värden

Anläggningen i kvarteret Brädstapeln har ett synnerligen stort kulturhistoriskt värde, markerad med blått på Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta.

Kontorskomplexet har stora arkitekturhistoriska och samhällshistoriska värden. Anläggningens tre byggnader av olika storlek och karaktär samt den sammanbindande parken är alla betydelsefulla för kompositionen och gestaltade med hög ambition i utförande och material och utgör en helgjuten enhet. Den lägre paviljongbyggnaden medger goda ljusförhållanden för parken och kompenserar och kontrasterar mot de större och tyngre volymerna i komplexet. Konstnärlig utsmyckning finns integrerad i både byggnaderna och parken och är i huvudsak bevarad i ursprungligt skick.

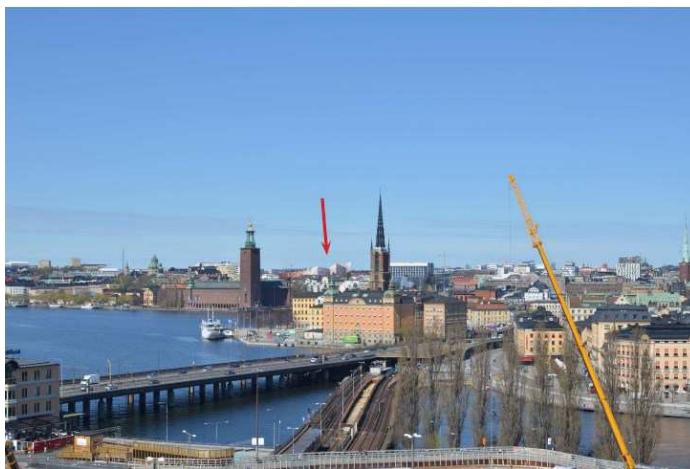
Anläggningen är ett resultat av tidens idéer om stordrift och samordning, uppfört för försäkringsbolaget Trygg-Hansa. Bolaget hade gjort flera sammanslagningar och hade behov av att samla 2000 anställda på samma plats. Enligt internationella idéer var sexhörningen den idealiska planformen för kontorslandskap vilket genomfördes i muttrarna medan man i längan planerade för cellkontor. I tidens anda var också bolagets personal representerade i program- och projekteringsarbetet. Kontorskomplexet är ett särdeles kvalitativt exempel på hur de stora bolagen manifesterade sin betydelse i egna byggnader av hög kvalitet, modernitet och omfattande konstnärlig

utsmyckning. Anläggningen är tidstypisk och unik och bevarar ursprunglig utformning samt äger stora stadsbildsmässiga värden. Kontorskomplexet ingår också i ett stråk av betydelsefulla och högkvalitativa administrationsbyggnader, från en för staden expansiv period, och har tillsammans med bebyggelsen i kvarteret Klamparen stora stadsbildsmässiga värden.

Synpunkter på aktuellt detaljplaneförslag

Kulturförvaltningen har i underhandsdiskussioner ifrågasatt planförslaget med föreslagna påbyggnader på grund av de negativa konsekvenserna för de kulturhistoriska värdena. Eftersom det nuvarande planförslaget inte har någon likhet med det förslag som samrådet gällde 2013 anser kulturförvaltningen att ett nytt samråd hade varit lämpligt. Förvaltningen ser hur det uttalade syftet med planen att utöka kontorsytan och att säkerställa kulturhistoriska värden här i detta förslag är oförenliga och helt motsatta. En stor del av anläggningens kulturhistoriska, arkitektoniska och stadbyggnadsmässiga värden ligger i de befintliga volymerna som är väl avvägda i de tre byggnaderna som samlats kring gården/parken. De föreslagna påbyggnaderna är mycket voluminösa och spektakulära och förtar den ursprungliga kompositionen. Påbyggnaderna medför en grav förvanskning av anläggningen. Att de stora påbyggnaderna visuellt skilts från de ursprungliga och tar lufrummet ovan byggnaderna anser förvaltningen inte vara mindre förvanskande. Vidare innebär påbyggnaderna en skalförskjutning i området där den omgivande bebyggelsen förminskas och stadsbilden förrycks. Påbyggnaderna ger också en apart och avsevärd påverkan på stadens siluett. Förvaltningen ser inte heller att det ligger något allmänt intresse i att kontorlokaler manifesteras ovan stadens siluett där av hävd endast byggnader av allmänt intresse framträtt. Påbyggnaderna medför att Muttrarnas takvåningar försvinner och kräver också konstruktioner som påverkar de befintliga byggnaderna och eventuellt också kräver grundförstärkningar. Att föreslå skyddsbestämmelser för fasaderna och därmed anse att de kulturhistoriska värdena tillvaratagits kan inte betraktas som ett seriöst bevarande av byggnader som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Förvaltningen anser inte heller att gården kan förändras i den omfattning som föreslås.

Kulturförvaltningen ser med oro på hur stora påbyggnader generellt förvanskar bebyggelsen och påverkar stadens siluett som utgör ett starkt och viktigt karaktärsdrag i riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården.

Vy från Katarinahissen.

Vy från Kungsbron

Bilaga

Plankartan